

LA GENERALITAT ACUSA MADRID D'INCOMPLIR L'ESTATUT

Vorejant els límits

La setmana passada el Parlament de Catalunya portava a terme el que fou qualificat com «debat més important» de la seua història. El debat sobre l'aplicació de l'Estatut. Tres dies de discussió acabaren en la decepció d'uns i l'alegria dels altres.

Vicent Partal

Van ser quasi dues hores, concreta- des en 45 fulls de discurs, les que invertí el president de la Generalitat, Jordi Pujol, a fer la seua anàlisi sobre l'autonomia catalana.

El discurs de Pujol era esperat amb expectació. L'afluència extraordinària de convidats i periodistes, que arribaren a col·lapsar els bancs de premsa, en fou una prova. Se sabia que els consellers de l'executiu autònom havien expressat el desig que la sessió servís per a realitzar un dur atac al govern central. També era coneguda, però, la posició d'altres membres de Convergència, que demanaven moderació dins la contundència. Inclús Unió Democràtica, el soci demòcrata-cristià de la coalició governant, s'havia pronunciat públicament en favor de l'entesa en el parlament amb la resta de forces polítiques.

El discurs del president **Pujol** fou, en definitiva, moderat en la forma, escassament dramàtic i, malgrat això,

Pujol: «Advertir sense espantar».

contudent. En el fons, significà una advertència clara al govern central. En la forma, en canvi, permeté fins i tot anècdotes com la de **Raimon Obiols**, destacant el caràcter «espanyolista» del discurs (segons el parlamentari socialista, **Pujol** havia usat setze vegades la paraula Espanya).

Francesc Vicens, des de la tribuna de convidats de la dreta de l'hemicicle, es sumava a la diagnòsi d'**Obiols**. I és

que el discurs de dimecres semblava clarament adreçat a una finalitat concreta, advertir Madrid, però sense espantar. Diputats convergents explicaven pels corredors que en la capital del regne ja estaven circulant les versions en castellà del discurs. L'endemà, però, Pujol tindria un gest cap als sectors més nacionalistes del seu partit, en reconèixer que algunes de les posicions, més radicals, adoptades pel PSUC i ERC eren compreses per ell, tot i que el seu paper institucional l'obligava a una política determinada.

¿Mà estesa a Madrid perquè rectifique ara la seua política autonòmica? ¿Última advertència? Segurament, caben totes les apreciacions. On no hi ha dubtes és en el caràcter clarament solemne del text i en la pretensió per part de **Pujol** d'aparèixer com a president de la Generalitat, més que no com a líder de partit polític. **Pujol** deixà molt clar de bon començament què és el

que demana i aprofità per recalcar amb insistència el fet que l'estatut del 79 va ser pactat i acceptat per totes les forces polítiques, sabent que en algun dels aspectes era defectuós

A continuació, seguí amb un detallat informe sobre l'evolució de la política autonòmica del 1979 ençà, que el president de la Generalitat dividí en diversos períodes (un primer període favorable, el 23-F, la LOAPA...) i els qual ell considerarà mecanismes d'invulsió autonòmica (abús de lleis de bases, eliminació de fet de les competències exclusives, problemes per a l'ordenació econòmica, política de convenis i subvencions del govern central, situació processal favorable al govern central, etcètera). Pujol es centrà en el cas de la Conselleria d'Agricultura per tal d'il·lustrar la seua tesi sobre la relació amb Madrid al voltant d'allò que ell definí com a *bundes-treue*, enmig de la broma dels diputats, que reclamaren la ràpida traducció del terme alemany: lleialtat entre el govern central i els autònoms, però lleialtat en la doble direcció, recíproca.

Feta aquesta precisió, **Jordi Pujol** entrà ja en la part final del seu discurs, definint el sostre autonòmic que reclama. Al llarg del seu parlament havia tingut molta cura a repetir insistentment que només demana el compliment de l'estatut de Sau, entenent que, perquè això fos cert, s'haurien de complir dotze condicions. Aquestes condicions foren enumerades per Pujol i van des de la possibilitat de portar a terme una política econòmica pròpia fins a la realització ràpida dels traspassos pendents, passant pel desenvolupament d'una política autonòmica «de prou entitat».

Acabà recordant un eslògan electoral d'Unió Democràtica («L'Estatut, pacte d'estat. Fem-lo complir») i reclamant una modificació de la política autonòmica del govern central.

Sens dubte, el més important dels discursos dels caps de fila dels altres grups parlamentaris correspongué al socialista **Raimon Obiols**. De la resta d'intervencions destacà la contundència de **Ribó i Barrera** i el petit incident que arribà a crear **Jorge Fernández**, d'AP, en afirmar que **Pujol** no complia les lleis d'estat quan afirmava que Catalunya és una nació, afirmació que li valgué un petit aldarull de murmuris i xiuladisses.

El plantejament del discurs d'**Obiols** fou nítid: Catalunya es troba en un punt històric respecte a la seua articulació a Espanya i necessita de la reconstrucció del pacte d'unitat

que existia en el moment de l'aprovació de l'estatut.

Obiols féu constant referència a problemes com els plantejats per la Llei de Bases i la d'Ordenació Territorial, que podria suposar la desaparició de la Corporació Metropolitana de Barcelona, i arribà a queixar-se del tractament d'anticatalans que el seu partit rep en alguns indrets a través de pasquins de CiU. Inclús arribà a fer a mans de **Pujol** un dels pasquins que, òbviament, no tingué contestació per part del president que es limità a dir que no en sabia res.

Obiols no féu un balanç positiu de l'estatut, ja que opinà que el text «és una arma política, administrativa i de socialització», que tanmateix ha estat usada en funció d'interessos de partit. Definí l'actual moment de l'estat afirmant que el govern té tres reptes al seu davant: la consolidació de la democràcia, la modernització i l'euro-

peització de l'estat, i l'adopció d'un enfocament positiu en la resolució dels plets històrics de Catalunya i el País Basc. En consonància amb això,

Un debat que no ha tocat fons

Concreció versus dispersió

JORDI PUJOL (CiU)

«Ara no podran dir que no saben què volem»

El president de la Generalitat convocà, només acabada la votació de les resolucions, una roda de premsa en la qual afirmà estar content perquè «ha quedat clar què és el que volem. Ara ni el president del govern ni ningú no podrà dir que no sap què és el que volem». Pujol afirmà, en aquest sentit, que ha quedat clar que hi ha un procés de reducció de l'estatut i que ningú no havia contradit que aquest procés existís.

Els dotze punts en què el president resumí, en el seu discurs de dimecres, el sostre al qual s'aspira foren recordats també en aquesta reunió de premsa en la qual com a resum afirmà que «tenim l'esperança que l'estatut s'interpreti com es feia l'any 1979».

Quatre resolucions proposades per Convergència i Unió foren incorporades al text de la resolució final del Parlament. Segons ells, la cambra autonòmica constata que el pacte d'estat que donà com a resultat l'estatut del 1979 ha estat reiteradament incomplert pels successius governs de l'estat.

En conseqüència, el Parlament

instà el govern de la Generalitat perquè adopte les mesures necessàries per reconstruir una lectura de l'estatut, d'acord amb la que realitzaren l'any 1979 les forces polítiques catalanes. Segons una altra de les resolucions, si es constatà la impossibilitat d'aplicar l'estatut del 79, el Parlament iniciaria el tràmit de reforma. Els criteris que el Parlament considerarà bàsics per dilucidar si hi ha o no un compliment de l'estatut són bàsicament els següents: Les lleis de bases hauran de permetre un ample marge legislatiu a les comunitats autònomes; les competències exclusives hauran de ser respectades; és necessari el compliment dels acords adoptats per la Comissió Mixta de Traspassos; cal un repartiment territorial de les subvencions estatals; corresponsabilització fiscal; majors dotacions pressupostàries per a la policia autonòmica, i presència de la Generalitat en la CEE.

HERIBERT BARRERA (ERC)

«No s'ha estat al nivell que calia»

«Jo crec que calia revisar l'estatut i reformar-lo, i ja sé que calen anys per fer això, però s'ha de tenir en compte que, si continuem per la ma-

Barrera: Reforma de l'Estatut, però dins la Constitució.

mà de Convergència i Unió un esforç per superar els partidismes i recuperar la tradicional política d'unitat a Catalunya.

Els comentaris, en finalitzar el líder socialista el seu discurs, coincidien en el fet que es tractava d'una situació en què, de fet, ningú no escoltaria els plantejaments dels altres.

Pujol, malgrat tot, féu una distinció matisada entre el PSC i el PSOE que el portà a afirmar en els primers «reflexos bàsics de patriotisme i de servei públic». En general, el *tête à tête* entre **Obiols** i **Pujol** aconseguí animar la discussió i provocar els, pràcticament únics, xiulits i murmuris dels bancs de diputats.

Al final dels tres intensos dies de debat, una sensació flotava en l'aire:

reclamà la creació d'un projecte de participació en la política espanyola des de la Generalitat i no des d'un partit. Fou en aquest sentit que recla-

teixa via, al final el poble pensarà que estem contents amb el que tenim i que creiem que ja n'hi ha prou. El debat em sembla que ha estat frustrant, perquè no ha tocat el nivell que calia». Amb aquestes paraules, **Heribert Barrera**, el discurs del qual era un dels més esperats a priori, expressava dissabte la seua decepció davant el desenvolupament del debat.

Esquerra Republicana fou el partit que, des de la trona del parlament, es mostrà més crític amb l'estatut d'autonomia i l'únic que en defensà la reforma, «perquè no hi ha cap altra solució». Malgrat això, el discurs del polític republicà tingué una aparença de moderació dins la fermesa que permeté la seua ostensible aprovació, a través de gestos i expressions, per una bona part dels diputats convergents.

Una de les resolucions presentades pels cinc diputats del grup d'ERC resultà aprovada per la cambra. La proposició fa referència a l'elaboració d'un projecte de llei a presentar al Congrés dels Diputats, que, desenvolupant l'article 3.3 de la Constitució, instrumente el precepte constitucional de protecció de les diferents modalitats lingüístiques de l'estat.

RAIMON OBIOLS (PSC-PSOE)
«No ha estat positiu»

El primer secretari del partit dels

socialistes no estava precisament satisfet al finalitzar el debat. Ni una sola de les resolucions presentades pel seu grup havien estat tingudes en compte pel grup majoritari de Convergència i Unió. En conseqüència, ni una sola havia estat aprovada. «La resultant política concreta em temo que no és positiva. Cal una política de consens en algunes lleis fonamentals, com la de Règim Local o Ordenació del Territori, i no es demostra per part de CiU la més mínima voluntat que aquesta política de consens sigui duta a terme. És evident que hi ha una imposició unilateral en temes que requereixen una actuació ben distinta».

Obiols havia afirmat en la seua intervenció de dijous que el seu partit estava a favor de reafirmar el pacte constitucional i estatutari, i es mostrà en complet desacord amb aquells que pretenen la reforma de l'estatut. Entre les moltes crítiques que prodigà a CiU, el dirigent socialista afirmà que la que considerarà utilització partidista de la Generalitat dificulta l'expressió del pluralisme polític del país. En aquest sentit, demanà que la representació de la Generalitat tinga un caràcter més unitari i recullga els interessos dels partits que no són presents en el Consell Executiu. Dissabte, ja acabat el debat, **Obiols** demanà una segona sessió adreçada a estudiar l'aplicació que Convergència i Unió ha fet del text estatutari.

¿S'ha dit tot? El to general dels discursos, especialment dels convergents, podia interpretar-se com un voreament dels límits estatutaris i inclús constitucionals, però fou **Heribert Barrera** l'únic que reclamà la modificació de l'estatut. I això, encara sense abandonar el marc constitucional.

Pujol parlà clar i contundent. Però al mateix temps ho féu amb unes paraules tranquil·litzadores per als més espantadissos polítics i intel·lectuals espanyols, que hauran hagut de veure, per precisió, en les paraules del president la part de *bundestreue* que el mateix **Pujol** reclamava.

A efectes pràctics, les resolucions adoptades plantegen una nova situació política en què el govern central haurà de respondre a fets i plantejaments concrets, si no és que vol viure permanentment amb la por a la revisió de l'estatut. □

RAFAEL RIBÓ (PSUC)
«Massa dispers»

El dirigent comunista, que havia protagonitzat una de les intervencions més brillants del debat, es mostrava, en acabar aquest, decebut: «Ha estat un debat massa dispers. Hauria d'haver servit per deixar ben clar què és allò que serveix i allò que no serveix, i per proposar vies de superació dels problemes. No ha estat així».

Durant la seua intervenció de dijous, **Ribó** havia aprofitat el seu torn de paraula per denunciar el que considerarà com «doble llenguatge» de Convergència i Unió amb l'acceptació per part de Minoria Catalana, en el Congrés dels Diputats, d'una sèrie de lleis de bases que són usades també per retallar l'autonomia.

Per tal de millorar l'actual situació, **Rafael Ribó** proposà a la cambra la millora de l'estatut, tot aprofitant l'article 150 de la Constitució. Malgrat això, es mostrà partidari de la reforma de l'estatut si s'esgotaven les possibilitats per altres camins.

Dues de les proposicions presentades pel PSUC foren aprovades pel Parlament. L'una fa referència a la necessitat d'una negociació per tal de modificar aquelles lleis que afecten l'autonomia. L'altra, demana el reconeixement de la presència de la Generalitat dins la representació a l'Estat espanyol davant la CEE. □